4. 1. 2006

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

# Žaloba obchodního partnera

Lze žalovat svého obchodní partnera se sídlem v jiném členském státě pro porušení povinnosti dodat zboží podle smlouvy, která byla mezi nám uzavřena u soudů České republiky?

Spory vyplývající z přeshraničních právních vztahů podnikatelů se sídlem v některém z členských států EU projednávají a rozhodují soudy členského státu EU, jejichž pravomoc je založena nařízením Rady ES č.44/2001 o pravomoci, uznání a výkonu rozhodnutí ve věcech obchodních, občanských, tzv.Bruselské nařízení. Bruselské nařízení, které je v zásadě aplikovatelné ve všech členských státech EU vyjma Dánska, se vstupem ČR do EU stalo přímo použitelným na území ČR.

Podle Bruselského nařízení je pravomoc k projednání a rozhodnutí sporů z přeshraničních právních vztahů osob s bydlištěm na území členského státu EU dána v zásadě u soudů členského státu, na jehož území má žalovaný bydliště. Je-li žalovaný společností, právnickou osobou anebo sdružením fyzických, popřípadě právnických osob, rozumí se bydlištěm místo, kde má tato osoba své sídlo, ústředí, hlavní provozovnu. Podle uvedeného nařízením lze tedy podnikatele právnickou osobu žalovat u soudů členského státu, ve kterém má žalovaný podnikatel sídlo, a podnikatele fyzickou osobu u soudů členského státu, ve kterém má žalovaný podnikatel bydliště.

Bruselské nařízení přímo pojem bydliště nedefinuje a pro jeho interpretaci odkazuje na národní právo členského státu, u jehož soudu byla žaloba podána. K tomu je nutno dodat, že pojem bydliště český právní řád pro účely civilního soudního řízení nedefinuje. Je-li žaloba podle uvedeného nařízení podána u některého ze soudů ČR, posoudí soud otázku bydliště žalovaného podle výkladu pojmu bydliště vyjádřeném v ustálené rozhodovací praxi soudů ČR. Dle judikatury soudů ČR je bydlištěm místo, kde žalovaný bydlí s úmyslem se zde trvale zdržovat. Sídlem právnické osoby je pak adresa, kde právnická osoba skutečně sídlí, tedy místo, kde je umístěna její správa a kde se veřejnost může s právnickou osobou stýkat. Uvádí-li právnická osoba jako své sídlo jiné místo než své sídlo skutečné, může se každý dovolat i jejího skutečného sídla.

Vedle soudů členského státu, ve kterém má žalovaný bydliště, však Bruselské nařízení v případě sporu, jehož předmětem jsou nároky ze smlouvy, umožňuje žalovat podnikatele s bydlištěm, resp. sídlem v jiném členském státě v zásadě rovněž u soudu místa, kde závazek, o nějž se jedná, byl nebo měl být splněn. Není-li mezi smluvními stranami dohodnuto jinak, je podle Bruselského nařízení místem splnění závazku, jehož předmětem je prodej zboží, místo na území členského státu, kam zboží bylo nebo mělo být podle smlouvy dodáno. V případě závazku, jehož předmětem je poskytování služeb je místem plnění takového závazku místo na území členského státu, kde služby podle smlouvy byly nebo měly být poskytovány. Z uvedeného tedy plyne, že Bruselské nařízení dává žalobci v zásadě na výběr, zda podnikatele s bydlištěm, resp.sídlem v jiném členském státe EU žaluje v případě sporu, jehož předmětem jsou nároky ze smluv u soudů členského státu EU, ve kterém má žalovaný bydliště, resp.sídlo, či u soudu místa, kde závazek, o který se jedná, byl nebo měl být splněn.

Pravomoc soudů některého z členských států EU pro řízení o sporech z přeshraničních právních vztahů lze podle Bruselského nařízení rovněž založit dohodou o pravomoci soudů. Uvedenou dohodu mohou uzavřít smluvní strany, z nichž alespoň jedna má na území členského státu bydliště, resp. sídlo a lze ji založit pravomoc soudů členského státu, ve kterém má alespoň jedna ze smluvních stran své bydliště, resp., sídlo. Dohodou o pravomoci může být založena pravomoc pro již vzniklý jako

budoucí spor smluvních stran. Není-li mezi smluvními stranami dohodnuto jinak, je pravomoc soudů založená dohodou smluvních stran výlučná. Dohoda o pravomoci soudů členského státu může být uzavřena v různých formách. Vedle písemné formy mohou smluvní strany uzavřít uvedenou dohodu ústně s písemným potvrzením, popřípadě ve formě, která odpovídá zvyklostem zavedeným mezi těmito stranami. V oblasti mezinárodního obchodu lze dohodu o pravomoci soudů uzavřít ve formě, která odpovídá obchodním zvyklostem, které strany smluv tohoto druhu v daném odvětví obchodu obecně znají a pravidelně se jimi řídí a které strany znaly nebo musely znát.

V neposlední řadě je třeba uvést, že pravomoc soudu členského státu k projednání sporu, jehož předmětem jsou nároky ze smlouvy uzavřené mezi podnikateli s bydlištěm, resp. sídlem v různých členských státech, je podle Bruselského nařízení rovněž založena v případě, že se žalovaný dostaví k soudu, jehož pravomoc z Bruselského nařízení jinak nevyplývá, aniž by vznesl námitku nedostatku pravomoci.

K projednání sporu je následně příslušný konkrétní soud členského státu, jehož soudy mají pravomoc rozhodovat spor o nárocích ze smluv uzavřených mezi podnikateli se sídlem v různých členských státech podle Bruselského nařízení, který se určí podle národních předpisů tohoto členského státu.

Závěrem je tedy možné shrnout, že z důvodu porušení smluvního závazku dodat zboží lze na základě Bruselského nařízení žalovat obchodního partnera se sídlem v členském státě EU před soudy ČR za podmínky, že místem dodání zboží je Česká republika a mezi smluvními stranami nebyla zároveň uzavřena dohoda o výlučné pravomoci soudu jiného členského státu EU.

Mgr.Petr Zapletal

HOLEC, ZUSKA & Partneři

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

## Další články:


- Lze sjednat kupní smlouvu s „utajenou“ kupní cenou?
- Novela stavebního zákona: přehled změn a dopadů do praxe po dokončení legislativního procesu
- Energetická náročnost budovy jako cenotvorný faktor
- Přechodná ustanovení novely stavebního zákona – co s vydaným závazným stanoviskem a JES?
- Koncentrace řízení v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu
- Aktuální závěry ÚS a ESLP k právům biologického otce (První část – judikatura Ústavního soudu ČR)
- Podílové spoluvlastnictví manželů po rozsudku SDEU ve věci C-300/25 Duftošek
- Předkupní právo jako možná past
- Sleva z kupní ceny vadné nemovitosti podle aktuální judikatury Nejvyššího soudu
- Povinnosti transparentnosti podle AI Actu
- Když rodič nepředá dítě - náhradní péče a úhrada nákladů podle novely rodinného práva